Unudulmaz səslər

Məmmədbağır Bağırzadə - 75

Milli musiqilərdən, xalq mahnıları ruhunda yazılmış əsərlərdən və ifaçılıq sənətindən söz açanda ilk yada düşən sənətkarlardan biri Məmmədbağır Bağırzadə olur. Onun musiqisi yalnız toyların bəzəyi deyildi, o, bayramların, böyük mədəni anların ayrılmaz parçasına çevrilmişdi. O səsin sahibi bizi lap uşaqlıqdan öz sehri ilə ovsunlamışdı. Unudulmaz çağlarımızın ən gözəl sənətkarını elə o illərdən sevməyə başlamışdıq. Onun musiqisi bizə təkcə xoş anlar bəxş etmirdi, həm də zövqümüzü formalaşdırır, milli ruhumuzu cilalayırdı.

Məmmədbağır Bağırzadə milli muğamın və musiqi ənənəsinin qoruyucusu olmaqla yanaşı, həm də koloritli mahnılar yaradan, ürəyi səhnə üçün döyünən bir sənətkar idi. Onun ecazkar səsi Azərbaycan tarixini, yaddaşını, özündə əxz edirdi. Hər bir əsərinin ruhu doğma torpağın minillik yaddaşından qidalanırdı. Onun ifalarında təbiətin saf və duru ahəngi duyulurdu - sanki hər bir səs titrəyişində bu torpağın nəfəsi vardı.

M.Bağırzadənin ecazkar səsi təkcə melodiyalarla deyil, Azərbaycan tarixinin, yaddaşının özü ilə yoğrulmuşdu. Hər bir əsərinin mayası elə bu torpaqdan, bu xalqın minillik duyğularından götürülmüşdü. Onun ifalarında bulaq kimi çağlayan, şəffaf suların duruluğu vardı - sanki hər notla musiqinin öz gözəlliyini süzürdü. O, mədəniyyətimizi, incəsənətimizi təkcə güclü səsi ilə deyil, yüksək mədəniyyəti, dərin düşüncəsi ilə də təmsil edirdi. Onu yaşadan isə yalnız sənəti deyil, xalqın ona bəslədiyi sonsuz məhəbbət idi.

Məmmədbağır Bağırzadənin mahnıları tək Azərbaycanda deyil, bütün Şərq dünyasında öz yerini tapmışdı. Onun melodiyaları bir sərhəd tanımırdı-hara gedirdiksə, səsi bizi müşayiət edir, ruhumuzu oxşayırdı. Elə indinin özündə də belədir.

Onun hər ifasında hər kəs öz həyatından bir parça tapır-kimi uşaqlıq xatirələrini, kimi gənclik çağlarını, kimi də cavanlığının sevinclərini. Çünki Məmmədbağır Bağırzadə elə sənətkar idi ki, onun mahnıları həyatın bütün duyğularını əks etdirirdi.

O, sadəcə bir müğənni deyildi-onun səsi xalqın doğmalıqla qucaqladığı bir yadigar idi. İstər toylarda, istər dövlət tədbirlərində, istərsə də televiziya ekranlarında nə oxumağı, necə oxumağı çox yaxşı bilirdi. Bəzən başqa bəstəkarların mahnılarını oxusa da, buna ehtiyacı yox idi. Çünki özünün gözəl mahnılar bəstələmək qabiliyyəti vardı. Bir çox peşəkar bəstəkarın mahnıları zamanla unudulsa da, Məmmədbağır Bağırzadənin 30-40 il əvvəl bəstələdiyi mahnılar bu gün də sevilir, bu gün də aktualdır.

Bu gün Azərbaycan mədəniyyətini və incəsənətini Məmmədbağır Bağırzadənin musiqiləri olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. Onun melodiyaları təkcə bir dövrün deyil, bütöv bir ənənənin davamı kimi yaşayır. O, xalqın yaddaşında, könlündə silinməz iz buraxmış sənətkarlardan biridir.

Öz dövrünün yetirmələri də, indiki gənc nəsil də onun möhtəşəm musiqilərini sevir. O, muğamı da, retro bəstəkar mahnılarını da özünəməxsusluqla təqdim edirdinə oxuyurdusa, onu özününküləşdirirdi. Hər ifasında öz üslubunu ortaya qoyur, xalqına doğma və unikal bir musiqi irsi ötürürdü.

Sənətkarı ən güclü edən onun tamaşaçıları ilə dil tapması idi. Məmmədbağır Bağırzadə bunu mükəmməl bacarırdı-uşaqla uşaq, böyüklə böyüklük edirdi. Xalqla onun arasında sınmaz bir dostluq körpüsü vardı və bu körpünü özü yaratmışdı. Elə ona görə də bu körpü zaman keçsə də, sınmır, qırılmır.

Məmmədbağır Bağırzadənin incə yumoru və parodiya bacarığı onu səhnədə daha da unikal edirdi. O, təkcə musiqiçi deyil, həm də tamaşaçılarını güldürməyi, onları öz sənət dünyasına çəkməyi bacaran bir sənətkar idi. Onun zarafatları, səhnədəki doğmalığı və improvizasiya qabiliyyəti onu xalqın yaddaşında silinməz izlər saxladı. Bu barədə onun ustadı, dahi Xalq artisti, ölməz Əlibaba Məmmədov öz tələbəsi Məmmədbağır Bağırzadə haqqında belə söyləyirdi:

"Məmmədbağır Bağırzadə məni demək olar ki, cavanlaşdırdı, apardı o günlərə. Çox cavan idi, əsgərlikdən təzə gəlmişdi. Mən onu bizim ansambla-"Humayun" ansamblına dəvət etdim. Dedim ki, "Məmmədbağır, səni "Humayun" ansamblına dəvət etsəm, gələrsən?' Dedi, "mən fəxr edərəm "Humayun" ansamblında işləməklə. "İki il "Humayun"da işlədi. Mən onda elə istedadlar gördüm ki, hələ o cür istedad mənim rastıma gəlmir".

Fuad BİLƏSUVARLI

P.S. Yaşasaydı, bu il Məmmədbağır Bağırzadənin 75 yaşını qeyd edəcəydik. Amma nə yazıq ki, tale ona vəfa qılmadı. Lakin bir şey dəqiqdir: hər dövrdə, hər əsrdə Məmmədbağır Bağırzadənin səsi vəfalı dinləyicilərinin, sadiq tamaşaçılarının könlündə yaşayacaq.

P.S.S. Bu günlərdə çox sevindirici xəbər də eşitdik. Məmmədbağır Bağırzadənin doğulduğu Nardaran kəndindəki küçələrdən birinə onun adı verilib. Həmin küçədə 99 ev yerləşir.